

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНИКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ

спеціальність **281 Публічне управління та адміністрування**
освітня програма **"Публічне управління та адміністрування"**
інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**
кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Робоча програма ОСНОВИ АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма " Публічне управління та адміністрування ") – 12 с.

Розробник:

Горогоцька Н.І., к.е.н., асистент кафедри управління та бізнес-адміністрування,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування

_____
(Жук О.І.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування	Вибіркова	
	281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма "Публічне управління та адміністрування ")		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	1
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 3	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	76 год.
Індивідуальні завдання:			
__ год.			
Вид контролю:			
Екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3 % та 66,6 %

для заочної форми навчання – 15,6 % та 84,4%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни — розширити і поглибити знання студентів в області основ теорії і практики адміністрування та сформувані умінь і навички майбутніх менеджерів у веденні підприємницької діяльності.

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

Головними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння студентами теоретичних основ управління підприємством;
- закладення основи знань теоретико-методичних аспектів та навичок практичного застосування прийомів і методів аналізу ресурсів і компетенцій підприємства;
- набуття навичок створення системи адміністрування, тобто вміння аналізувати, розвивати організаційну структуру і культуру підприємства;
- ознайомлення з вітчизняним та зарубіжним досвідом адміністрування на підприємстві;
- набуття навичок планування, організації, координації, мотивації та контролю у підприємстві;
- формування навичок комплексного підходу до організації бізнесу;
- формування у студентів управлінського мислення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти **компетентності:**

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК.3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.

ПР6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації

Тема 1. Сутність організації та їх характеристики

1. Сутність організації і її характеристики
2. Економічні, соціальні та правові умови, що необхідні для здійснення підприємницької діяльності
3. Життєвий цикл організації

Тема 2. Основи управління та адміністрування організаціями

1. Еволюція теорії управління
2. Принципи і функції управління підприємством і організаціями
3. Методи управління підприємством і організаціями

Тема 3. Планування як фундамент діяльності організації

1. Сутність планування
2. Управління за допомогою встановлення цілей
3. Планування особистої праці підприємця
4. Принципи функції планування

Тема 4. Організація діяльності

1. Етапи функції організації
2. Організаційна культура
3. Делегування повноважень
4. Організаційна структура управління підприємством

Змістовий модуль 2. Адміністрування діяльністю

Тема 5. Мотивація діяльності в організаціях

1. Сутність мотивації
2. Основні теорії мотивації
3. Основні задачі мотивації

Тема 6. Забезпечення контролю діяльності організацій

1. Процес контролю, його значення у підприємстві
2. Ефективна система контролю
3. Зворотний зв'язок з метою підвищення ефективності роботи

Тема 7. Управління змінами та інноваціями в організаціях

1. Що таке зміна? Чинники, що ведуть до змін
2. Опір змінам
3. Організаційний розвиток

Тема 8. Соціально-психологічний клімат в колективі організацій. Стилі керівництва в управлінні сучасними організаціями

1. Складові соціально-психологічного клімату колективу

2. Психологічні особливості керівництва
3. Сутність та типи стилів керівництва
4. Сучасні (новаторські) концепції стилю керівництва

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма навчання					
	Кількість годин, у тому числі					
	усього	л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації						
Тема 1 Сутність організації та її характеристики.	10	2	-	-	-	8
Тема 2. Основи управління та адміністрування організаціями	11	2	2	-	-	7
Тема 3. Планування як фундамент діяльності організації	11	2	2	-	-	7
Тема 4. Організація діяльності	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	44	8	6	-	-	30
Змістовий модуль 2. Адміністрування діяльністю						
Тема 5. Мотивація діяльності в організаціях	11	2	2			7
Тема 6. Забезпечення контролю діяльності організацій	11	2	2			7
Тема 7. Управління змінами та інноваціями в організаціях	12	2	2			8
Тема 8. Соціально-психологічний клімат в колективі організацій. Стилі керівництва в управлінні сучасними організаціями	12	2	2			8
Разом за модулем II	46	8	8	-	-	30
Усього годин	90	16	14	-	-	60

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Основи управління та адміністрування організаціями	2

2.	Тема 2. Планування як фундамент діяльності організації	2
3.	Тема 3. Організація діяльності	2
4.	Тема 4. Мотивація діяльності в організаціях	2
5.	Тема 5. Забезпечення контролю діяльності організацій	2
6.	Тема 6. Управління змінами та інноваціями в організаціях	2
7.	Тема 7. Соціально-психологічний клімат в колективі організацій. Стилі керівництва в управлінні сучасними організаціями	2
	Разом	14

6. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Основи адміністрування в організації» лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять;
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- написання індивідуальної роботи;
- підготовка до усіх видів контролю.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Концептуальні основи організацій	8
2.	Тема 2. Основні методи адміністрування	7
3.	Тема 3. Забезпечення розвитку організацій	7
4.	Тема 4. Розробка стратегії діяльності організацій	8
5.	Тема 5. Організаційна культура та структура організацій	7
6.	Тема 6. Організаційні аспекти проведення змін в організаціях	7
7.	Тема 7. Методи управління і контролю організаціями	8
8.	Тема 8. Взаємозв'язок стилів управління та ефективності діяльності організацій	8
Разом		60

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання включають виконання студентами контрольного індивідуального завдання з дисципліни «Основи адміністрування в організації».

9. Методи навчання

За джерелом передачі та сприймання навчальної інформації використовуються такі методи:

- словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекції, презентації, семінари-дискусії, есе);
- наочні (ілюстрація з використанням ММП);
- практичні (розв'язування задач);
- ділові ігри.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемний виклад, частково-пошуковий метод та дослідницький методи.

10. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- Тести,
- Контрольні запитання,
- Кейси,
- Завдання для індивідуальної роботи,
- Завдання для самостійної роботи

Підсумковий контроль передбачає: екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Структура оцінювання								Сума	
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2					Екзамен
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	5	5	5	5		
Самостійна робота 5				Індивідуальне завдання 5				50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C	задовільно	
60 – 69	D		
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

Основна

Література:

1. Закон України «Про підприємництво»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#o17>

2. Мальська М. П. Корпоративне управління: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська, Н. Л. Мандюк, Ю. С. Занько. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 359 с.
3. Робінс, Стефан П. Основи менеджменту : пер. с англ. / Стефан П. Робінс, Девід А. ДеЧенцо ; Под общ.рук. Анатолій Олійник, Марія Корчинська, Руслан Ткачук . – Київ : Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2002 . – 671 с.
4. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій : навчальний посібник / Т. В. Назарчук, О. М. Косіюк. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 559 с.
5. Череп А. В. Інноваційний менеджмент : підручник / А. В. Череп, Т. В. Пуліна, О. Г. Череп. – Київ : Кондор, 2018. – 452 с
6. Вerezомська І. Г. Менеджмент : практикум / І. Г. Вerezомська, О. М. Олійник. – Київ : Ліра-К, 2018. – 66 с.
7. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с
8. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організацій : навч. посібник. – Львів : Магнолія плюс, 2004. – 333 с.
9. Адміністративний менеджмент [Електронний ресурс] : навч. посібник / Г. І. Забродська. – Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2017 – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.
10. Продіус О.І. Теоретико-методичні основи ділового адміністрування в контексті інноваційного розвитку підприємства / О. І. Продіус // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2019. - Т. 24, Вип. 2. - С. 41-44.
11. Овчарук В. В. Сутність адміністрування на підприємствах / В. В. Овчарук // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2018. - Вип. 19(2). - С. 115-118.
12. Гудзь П. В. Аналіз понятійно-категоріального апарату "публічного управління та адміністрування" / П. В. Гудзь, Є. С. Шадріна // Менеджер. - 2018. - № 3. - С. 31-38. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzhm_2018_3_6
13. Козловський В. О. Підприємницька діяльність. Практикум. Частина 1. / В. О. Козловський– Вінниця : ВНТУ, 2006. – 175 с.
14. Осовська Г.В. Менеджмент організацій / Г.В. Осовська, О.А. Осовський: навч. посіб. – К.: Кондор, 2007. – 676 с.
15. Шегда А.В. Менеджмент : підручник. – К.: Знання, 2004. – 687 с.
16. Виноградський М.Д. Менеджмент в організації / М.Д. Виноградський, А.М. Виноградська, О.М. Шканова: навчальний посібник. – 3-е вид., випр. – К. : Кондор, 2004. – 598 с.
17. Друкер П.Ф. Энциклопедия менеджмента: пер. с англ. – М.: Издательский дом “Вильямс”, 2004. – 432 с.
18. Менеджмент організацій: підручник / за заг. ред. Л.І. Федулової. – К. : Либідь, 2003. – 448 с.

19. Сухарський В.С. Менеджмент: навч. посібник – Т.: „Астон”, 2004. – 527 с.
20. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організацій : навч. посібник. – Львів : Магнолія плюс, 2004. – 333 с.
21. Мартиненко М.М. Основи менеджменту : підручник. – К. : Каравела, 2005. – 496 с.
22. Савельєва В.С. Психологія управління : навч. посіб. - К. : Професіонал, 2005.- 320 с.
23. Сердюк О.Д. Теорія та практика менеджменту : навч. посіб. – К. : Професіонал, 2004. – 432 с.
24. Скібіцька Л.І., Скібіцький О.М. Менеджмент : навч. посіб. – К. : ЦНЛ, 2007. – 416 с.
25. Стадник В.В., Йохна М.А. Менеджмент : підручн. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Академвидав, 2007. – 472 с.
26. Крушельницька О. В. Управління персоналом : навчальний посібник / О. В. Крушельницька, Д. П. Мельничук. – К. : «Кондор», 2003. – 296 с.
27. Кузьмин О. Є. Теоретичні і практичні засади менеджменту : навчальний посібник / О. Є. Кузьмин, О. Г. Мельник. – 2-е вид. доп. і перероб. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інститут післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2003. – 352 с.
28. Менеджмент організацій : підручник / За заг. ред. Л. І. Федулової. – К. : Либідь, 2003. – 448 с.
29. Менеджмент персоналу : навч. посіб. / Данюк В. М., Петюх В. М., Цимбалюк С. О. та ін. ; за заг. ред. В. М. Данюка, В. М. Петюха. – К. : КНЕУ, 2004. – 398 с.

Додаткова

1. Менеджмент підприємства (за видами економічної діяльності) [Текст] : навч. посіб. / О. В. Козирєва, Д. Р. Зоїде. - Харків : Вид. Іванченка І. С., 2019. - 163 с.
2. Захарченко, В. І. Інноваційно-інвестиційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. (конспект лекцій) / В. І. Захарченко, К. В. Ковтуненко. - Одеса : Гельветика, 2019. - 148 с.
3. Снітко Є. О. Основи менеджменту та адміністрування [Текст] : підруч. для студ. ден. та заоч. форм навч. на пряму підгот. "Менеджмент" / Є. О. Снітко, Є. Є. Завгородній ; ДЗ "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка". - Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка", 2010. - 279 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 269-272.
4. Сумець О. М. Основи стратегічного менеджменту сучасного підприємства [Текст] : навч. посіб. / О. М. Сумець ; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. - Харків : Планета-прінт, 2016. - 287 с.
5. Друккер Петер. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво: Пер. з англ. — К.: Україна, 1994.
6. Виноградський М. Д. Управління персоналом. : навч. посібник / Виноградський М. Д. , Виноградська А. М., Шканова А. М. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 502 с.

7. Тарнавська Н.П., Пушкар Р.М. Менеджмент: теорія та практика: Підручник для вузів. –Тернопіль:Карт-бланш, 2003. – 490 с.
8. Шемігон О.І., Вихор М.В. Менеджмент фірми: навч.посібник. – Біла Церква, 2004. - 214 с.
9. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера : навч. посібник / Чайка Г. Л. – К. : Знання, 2005. – 442 с.
- 10.68. Чмут Т. К. Етика ділового спілкування : навч. посібник / Т. К. Чмут, Г. Л. Чайка. – К. : Вікар, 2003.– 223 с.
- 11.Бєбик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології техніка паблік рилейшнз : монографія. – К. : МАУП, 2005.– 440 с.
- 12.Іванова І.В. Менеджмент підприємства : практикум. – К. : КНТЕУ, 2001. – 247 с.
- 13.Карамушка Л.М. Психологія управління : навч. посіб. - К. : Міленіум, 2003.- 344 с.
14. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / Кіндрацька Г. І. – К. : Знання, 2006. – 366 с.
- 15.Колот А. М. Мотивація персоналу : підручник. / Колот А. М. – К. : КНЕУ, 2002. – 337 с.
- 16.Вачугов Д. Апполон, казарма, клуб: виды и функции организационной культуры / Д. Вачугов // Менеджер і менеджмент. – 2008. – № 2. – С. 24–30.
- 17.Економіка підприємства: Підручник / За ред. акад. С.Ф. Покропивного. — К.:КНЕУ, 2001.— 528 с.
- 18.Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. — К.: ЦУЛ, 2003. — 376 с.
- 19.Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.
- 20.Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посібник / М.А. Белов, Н.М. Євдокимова, В.Є. Москалюк та ін.; За заг. ред. В.Є. Москалюка. — К.: КНЕУ, 2002.— 252 с.
- 21.Управління виробничою інфраструктурою. Навч. посібник / За ред. Белова М.А. — К.: КНЕУ, 1997. — 207 с.
- 22.Череп А. В. Економічний аналіз : навч. посіб. / А. В. Череп. – К. : Кондор, 2009. – 150 с. 69.
- 23.Черниш С. С. Економічний аналіз : навч. посіб. / С. С. Черниш. – К. : ЦУЛ, 2010. – 312 с.
- 24.Шваб Л. І. Економіка підприємства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2005. – 568 с.

13. Інформаційні ресурси

АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

1. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua

3. Міністерство економіки – www.me.gov.ua
4. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua
5. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua
6. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua
7. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
8. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua
9. Державна податкова адміністрація – www.sta.gov.ua
10. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
11. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>
12. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>
13. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
14. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>
15. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>
16. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua/>
17. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.ucerps.com.ua>
18. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств – <http://www.ucpps.kiev.ua>
19. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>
20. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
21. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>
22. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
23. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/
24. «Голос України» Газета Верховної Ради України – www.uamedia.visti.net/golos

ЗАРУБІЖНІ ТА МІЖНАРОДНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Світовий банк – <http://www.worldbank.org/>
2. Європейська комісія (EU) – <http://www.europa.eu.int/>
3. Українсько-європейський консультативний центр (UEPLAC); Ukrainian Economic Trends - <http://www.ueplac.kiev.ua/>
4. Світові Web-ресурси з економіки, Steve Gardner, Baylor University – hsb.baylor.edu/html/gardner/RESORS.HTM
5. Centre for Social and Economic Research (CASE) – <http://www.case.com.pl/indexen.html>
6. Український медіа-сервер (ЗМІ - преса, радіо, телебачення, органи законодавчої та виконавчої влади) – <http://www.vlada.kiev.ua/usm>